

Droga od szkody do rekompensaty (w uproszczeniu):

1 Uгода. Nie zaszkodzi najpierw wysłać pisma z prośbą o naprawienie szkody lub krzywdy, z podaniem konkretnej kwoty (w przypadku szkody) lub np. formy przeprosin (w przypadku krzywdy). Można też próbować zawrzeć ugodę, czyli wytargować kwotę odpowiadającą obu stronom. Ugodę można zawrzeć na każdym etapie sporu.

2 Sąd. Pozew składa się co do zasady do sądu rejonowego pozwanego; do wydziału pracy, jeśli chodzi o dyskryminację w pracy; do wydziału cywilnego, gdy sprawa dotyczy np. błędu medycznego lub naruszenia dóbr osobistych. Istnieje jednak możliwość dochodzenia odszkodowania przez sądem powoda (poszkodowanego), np. przy składaniu pództw o odszkodowanie za błędy medyczne. Do sądu okręgowego składa się pozwy o naruszenie dóbr

Od szkody do rekompensaty

osobistych (np. dobrego imienia) lub gdy żądana kwota przewyższa 75 tys. zł. Na wytoczenie procesu są zwykle 3 lata od dowiedzenia się o szkodzie i osobie lub jednostce za nią odpowiedzialnej, ale nie więcej niż 10 lat od daty zdarzenia, które spowodowało szkodę. Ten drugi termin nie dotyczy spraw o błędy medyczne. Trzeba na początku wpłacić 5 proc. żądanej kwoty, ale np. osoby ubogie mogą liczyć na zwolnienie z opłaty. Przegrany zwraca koszty procesu. Pieniacze zawsze więc tracą.

3 Apelacja. Aby złożyć apelację, należy wystąpić do sądu, który wydał wyrok, o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie go wraz z wyrokiem. Sąd nie doręcza wyroku z urzędu. Od daty doręczenia strona ma 14 dni na apelację, którą składa się do sądu okręgowego (jeżeli w I instancji orzekał sąd rejonowy) albo do sądu apelacyjnego (jeżeli w I instancji orzekał sąd okręgowy). Koszty są podobne jak w I instancji. Wyrok sądu apelacyjnego jest prawomocny.

4 Skarga kasacyjna. Skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego nie może zostać wniesiona od każdego wyroku sądu odwoławczego (sądu rozstrzygającego apelację). Skargę taką można wnieść np. gdy wartość przedmiotu sporu wynosi co najmniej 50 tys. zł (albo co najmniej 10 tys. zł – w sprawach z zakresu prawa pracy).

5 Strasburg. Aby Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) w Strasburgu zajął się sprawą, trzeba wyczerpać wszystkie etapy dochodzenia swych praw w kraju, łącznie z kasacją, o ile przysługuje. Forma skargi do ETPCz jest dowolna, może być napisana po polsku. Sprawa musi jednak naruszać prawa zawarte w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności lub w protokołach do tej Konwencji, które ratyfikowała Polska. Do ETPCz występuje się przeciwko państwu.

*Źródło: www.niepelnosprawni.pl
Konsultacja: mec. Piotr Pawłowski*

